

Warszawa, 14 stycznia 2011 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

BM-I-0700-437/10/3

DO-IV-070-18/10

REPLIKA
Biuro Prac Senackich
wydano dn. 18.01.11
nr 477 podpis

Pani
Grażyna Anna Sztark
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Senatorka Pani Grażyna Anna Sztark

W związku z oświadczeniem Senatora Ryszarda Knosali z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie dostępu komorników sądowych do zawodu adwokata, należy wyjaśnić, co następuje:

Jak słusznie zauważył Pan Senator, zgodnie z treścią art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 z późn. zm.) osoby, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską, czy notarialną i zdały wymagany egzamin, mogą zostać powołane na stanowisko komornika sądowego, po przepracowaniu w charakterze asesora komorniczego co najmniej dwóch lat. Oznacza to, że muszą zostać powołane na to stanowisko (asesora komorniczego) przez prezesa właściwego sądu apelacyjnego oraz znaleźć zatrudnienie u komornika sądowego. Ten wymóg nie dotyczy osób, które wykonują już zawód sędziego prokuratora, adwokata, radcy prawnego prawni oraz notariusza.

Trzeba wskazać, że w postępowaniach o powołanie na wolne stanowisko komornika sądowego (prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego) o jedno wolne stanowisko ubiega się przeważnie kilka osób.

Nie jest więc tak, że osoby, które ukończyły inną aplikację, lub wykonują wymieniony w oświadczeniu Pana Senatora zawód prawniczy, przechodzą automatycznie, po złożeniu odpowiedniego wniosku, do zawodu komornika sądowego. Zdarza się, że Minister odmawia powołania na to stanowisko nawet sędziom, uznając, że kontrkandydat w większym stopniu daje gwarancje prawidłowego wykonywania funkcji komornika sądowego.

Nie ma też uzasadnienia wprowadzenie analogicznych możliwości przejścia do ww. zawodów prawniczych przez komorników sądowych, ponieważ zakres przedmiotowy aplikacji komorniczej jest znacznie węższy niż zakres innych, wskazanych w oświadczeniu aplikacji. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej (Dz. U. Nr 244, poz. 1804 z późn. zm.), przedmiotem aplikacji są zagadnienia wchodzące w zakres obowiązków komornika i przewidują tylko wybrane elementy niektórych gałęzi prawa niezbędnych komornikowi w jego pracy (§ 12). Z przepisów tych jasno więc wynika, że komornik w założeniu ma być specjalistą w wąskim zakresie. Ponadto czynności komornika w żaden sposób nie są tożsame z czynnościami podejmowanymi przez adwokatów, a także radców prawnych, notariuszy, nie mówiąc już o sędziach czy prokuratorach. Toteż osoby, które ukończyły aplikację komorniczą, jak również komornicy, nie są merytorycznie przygotowani do wykonywania takich zawodów jak sędzia, prokurator, adwokat, radca prawny, czy notariusz.

Aplikacja komornicza w obecnym kształcie, jak również wymogi formalne stawiane kandydatom do zawodu komornika mają doprowadzić do tego, że postępowanie egzekucyjne prowadzi wykwalifikowany specjalista - komornik posiadający gruntowną wiedzę, ale przede wszystkim w dziedzinie egzekucji.

Trzeba też wskazać, że do 1997 r. komornik był pracownikiem sądu, a zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 31 grudnia 1960 r. o komornikach, komornikiem mogła zostać, po odbyciu praktyki, osoba legitymująca się wykształceniem średnim.

Następnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, która weszła w życie 30 listopada 1997 r., nałożyła na kandydatów do objęcia stanowiska komornika obowiązek posiadania wyższego wykształcenia – prawniczego lub administracyjnego (tytuł licencjata).

Dopiero ustawą z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769), wprowadzono wymóg wyższego wykształcenia prawniczego w stosunku do kandydatów na stanowisko komornika sądowego.

Na mocy obecnie obowiązujących przepisów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, komornikiem może zostać jedynie osoba, która ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Z tym, że szanując prawa nabyte aplikantów i asesorów komorniczych, ustawodawca w art. 12 ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw, zwolnił z wymogu posiadania wyższego wykształcenia prawniczego kandydatów, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pracowali na stanowisku asesora komorniczego lub byli aplikantami komorniczymi. Do tych osób stosuje się art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu dotychczasowym. W ich przypadku wystarcza więc wyższe wykształcenie administracyjne. W związku z powyższym Minister Sprawiedliwości do tej pory powołuje na stanowiska komornicze osoby z wykształceniem administracyjnym.

Obecnie bardzo wielu komorników sądowych nie posiada wykształcenia prawniczego, a około 1/4 nie legitymuje się nawet dyplomem ukończenia studiów administracyjnych. Przepisy przejściowe zobowiązywały wprawdzie komorników do uzupełnienia kwalifikacji, ale tylko tych, którzy w momencie powołania na to stanowisko nie ukończyli 35 roku życia.

Reasumując, analizując powyższe zagadnienie, trzeba uwzględnić zarówno czas trwania aplikacji, zakres przedmiotowy szkolenia oraz praktyczny kontakt

z wykonywaniem danego zawodu prawniczego. Biorąc pod uwagę te przesłanki, nie ma podstaw aby zmieniać regulacje prawne w zakresie poruszonym przez Pana Senatora.

Minister Sprawiedliwości nie wyklucza w przyszłości dokonania takiej zmiany przepisów prawa, która pozwoli komornikom sądowym na przechodzenie do innych zawodów prawniczych. Będzie to jednak możliwe dopiero po zrównaniu zakresu i poziomu trudności aplikacji komorniczej z innymi prawniczymi aplikacjami. Z tych względów Minister Sprawiedliwości oczekuje na ewentualne stanowisko samorządu komorniczego w zakresie zwiększenia poziomu i zakresu wiedzy prawniczej, jaka zdobywają aplikanci podczas odbywania aplikacji komorniczej, oraz zgłoszenie propozycji rozwiązań prawnych w zakresie możliwości zmiany zawodu przez komorników, którzy odbyli już aplikację komorniczą na obecnym poziomie.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Zbigniew Wronka
PODSEKRETARZ STANU